

DOMOVINA

Upravištvu „Domovina“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 3.—, polletno Din 6.—,
celoletno Din 12.—.

Volilcem okrožja Ljubljana- Novo mesto!

Dolžnost mi je, da se demokratskim volilcem v ljubljansko-novomeškem volilnem okraju iskreno zahvalim za zaupanje, da so glasovali za listo, ki sem ji bil jaz nosilec. Ni nam bil sicer dan formalni uspeh in skoro se lahko reče, da smo žrtev nagajivosti slučajev volilnega sistema.

Vendar moramo biti, če ne zadovoljni pa vsaj moralčno pomirjeni in ojačeni po izidu volitev. Napredovali smo le na Kranjskem za 1500 glasov v trenutku, ko je reakcija na potu. Za naša jugoslovenska, svobodomiselnja in socialna načela se je izjavilo 6000 mož v času, ko je v modi prazno zabavljanje, kričastvo in ko je največji junak oni, ki se prav grdo izraža o svoji domovini.

Volitev pomeni krepak korak JDS med ljudstvo. Premnogo novih prej neznanih sotrudnikov se je pojavilo in obnovilo strankine vrste. Formalni uspeh nam kaže, da smo še premalo delali. Ta čas, ko smo v Beogradu v težkih prilikah pomagali graditi državo, je doma imel klerikalizem proste roke in ujel je lahkoverno ljudstvo.

Izid volitev odpira nove krize v vsej državi. Na napake radikalnega režima je prišel odgovor iz druge skrajnosti. Nacionalne in socialne skupine so začasno potisnjene v ozadje. A v kratkem se bo pokazalo, da ogenj in voda ne gresta skupaj. Stojimo morda pred državno krizo.

Jaz nisem iz take snovi, da bi me mogel dozdeven neuspeh omajati v veliki veri v naše ideje. Nasprotno: Morda smo bili preveč angažirani v državne posle, namesto da smo bili neprestano med ljudstvom. Tri mesece volilne dobe je stranko ojačilo. Zdaj pa pojdemo po tej poti naprej in prepreči moramo vso deželo z organizacijami, kulturnimi in gospodarskimi, človekoljubnimi in strokovnimi, da pomagamo ljudstvu v njegovem težkem boju za obstanek. Pri tem se nam bolj in bolj utrjuje misel, da je le v čisti jugoslovenski narodni ideji spas te države. Proti valu plemenske in kapitalistične reakcije moramo pripraviti protisunek, ki bo pomedel z nenacionalnimi in koruptnimi elementi in uveljavil v državi krepak režim jugoslovenskega nacionalizma, ustvarjajoče delavnosti in socialne enakopravnosti.

Vaše zaupanje, demokratski volilci, mi daje pravico in notranjo moč, da doma delujem na okrepitvi naše ideje naprej. Lahko ste gotovi, da bom storil vse, da se osvobodijo zaslužene slovenske duše. Delo mora

biti vsestransko: politično, kulturno, gospodarsko. Vsak je poklican, da sodeluje.

Razne napredne stranke so teknovala med Slovenci. Zaman sem rotiti, da sedemo skupaj in delamo skupaj. Edino Napredni blok v Ljubljani je svetla točka preteklih mesecev. Ali ni v njegovem uspehu vzgled za to, kar se ima zgoditi tudi na deželi? Pozabimo, priznajmo, če smo grešili. Vsi vkup, da vzdržimo veliki boj! Prostora je za vse v naših vrstah in tudi jaz in vsa naša stranka smo brez zadržka pripravljeni odstraniti vse, kar nas razdvaja na radost skupnega sovražnika. Casi so preresni, da bi si mogli dovoljevati luksuz raztresenih front.

Ako iz žalostne razkovanosti vsled zmage klerikalcev izide še živahnejše delo JDS med ljudstvom, delo vsestransko in temeljito, ako se raztrgana napredna fronta združi, potem nam je bil dan volitev morda lekcija, trda in mučna in zaslužena ali tudi rodovitna.

Vsaka stranka je toliko vredna in ima bodočnost, kolikor se ceni sama. Samozavest JDS raste in jaz bi le želel, da bi bila združena z zmožnostjo pridobivanja src. Že letos lahko pride do novih usodnih odločitev. Mi moramo biti pripravljeni. Zato se naj z današnjim dnem otvori novo razdobje v zgodovini napredne ideje v Sloveniji: doba konsolidacije, globokega kulturnega in socialnega dela, doba pomlajenega idealizma, nastop novih mladih moči, da se naš narod politično osvobodjen osvobodi tudi — duševno.

V Ljubljani, 19. marca 1923.

Dr. Gregor Žerjav

predsednik oblastne organizacije JDS.

Stari borci se vračajo pod svojo zastavo

Kakor nam kaže izid volitev v Sloveniji, o katerem govorimo podrobneje v političnem pogledu, smo demokrati po številu glasov znatno napredovali, a samostojni toliko nazadovali, da smo za klerikalci danes druga najmočnejša stranka v Sloveniji. Pod našim vodstvom se bo torej vršila v bodoče borba z ljudsko nesrečo — klerikalizmom, kateremu je žal še ljudska nezavednost pripomogla do velikega uspeha.

Napredek demokratske stranke pomeni, da se je poleg novih borcev za napredno idejo vrnilo tudi mnogo naših nekdanjih borcev pod svojo staro zastavo. Tak je položaj danes, da moramo priti zopet vsi naprednjaki skupaj, ker nas sicer posamezno pozotjejo klerikalci; ako pa bomo šli v eni fronti, bomo dovolj močni in se bomo uspešno upirali

klerikalnemu poneumnjevanju ljudstva. Saj se vidi, če bi šli že sedaj skupno, bi bila borba proti klerikalcem enotna in zato uspešnejša ter bi že po sedanjem številu naprednih glasov dobili mi in samostojni najmanj tri poslance več.

Kakor v interesu skupne napredne stvari ni bilo želeli, da so samostojni izgubili toliko na svojem terenu, je vendar ta njihov poraz zaslužen. Zakaj jim je bilo treba zavrniti napredni blok in se bahati, da bodo vse sami pozobali. Zelo malo so se spoznali samostojni voditelji v položaju, da so bili tako domišljavi. S svojim nepoznanjem položaja v Sloveniji so zadali težak udarec napredni misli med Slovenci in treba bo podvojenega dela, da se ta rana zaceli.

Kakor so volitve pokazale, naše ljudstvo rado pozablja. Pozabilo je, kaj so bili klerikalci med vojno, in ne zna presoditi, kakšna nesreča bo za Slovence, ako pridemo popolnoma pod klerikalno knuto. Kakšne bi bile šole pod klerikalci in kako neumni bi prihajali naši otroci iz klerikalnih napol kloštrskih šol. Ni namreč danes, ko so sosedni narodi prosvitljeni, dovolj, da znamo le dobro očenaš in čitati ter računati za prvo silo. Danes moramo znati več, da ne bomo v posmeh celo Italijanom in da ne bodo naše nevednosti in neumnosti izkoriščali v našo škodo drugi narodi in med nami oni, ki bi vihteli nad nami bič v zlorabljenem krščanskem imenu.

Napredovanje demokratske stranke nam daje kljub napredovanju klerikalcev na škodo ostalih naprednih strank trdno vero, da smo na pravi poti in da bomo tudi v bodoče napredovali. Pridite, naprednjaki, k nam! Tu ne sme biti več nobenega omahovanja. Jasno in odločno so pokazale volitve, da s cepljenjem sami sebe ubijamo v veliko veselje farovške gospode, ki bi rada slovenski narod zatlačila. Naši prijatelji, na delo! Ne smemo pustiti nepoučenega ljudstva v klerikalnem žrelu. Poučujte ljudi, ki bodo tudi sicer sami imeli priliko videti in občutiti, da ne bo nič iz vseh tisoč klerikalnih volilnih obljub. Prihodnjič se bomo lahko, ako bomo vztrajno delovali, srečali s klerikalci na zelo ozki stezi.

Politični pregled

V vsej naši državi se sedaj razpravlja in govori le

o izidu volitev v narodno skupščino.

Bilo je vse radovedno zlasti zaradi tega, ker je bil po južnih krajih naše kraljevine hud pritisk od strani radikalcev, ki so na vladi in ki so skušali ta svoj ugodni položaj izkoristiti

v prid svoji stranki. Najhujši boj se je vršil med demokrati in radikali. Zato so tudi radikali izkušali z vsemi sredstvi v prvi vrsti oslabiti demokrate. To se jim je žal nekoliko posrečilo, na drugi strani pa so pridobili radikali še od drugih manjših strank glasove. Istotako so pridobili na glasovih radičevci med Hrvatji in klerikalci v Sloveniji. Izid volitev v državi je po Beograjskih vesteh nastopen: radikali 109 poslancev, radičevci 70, demokrati 53, klerikalci 22, bosanski muslimani (dr. Spaho) 18, turška nacionalistična stranka v južni Srbiji (džemiet) 13, zemljoradniki 9, Nemci 7, Bunjevci 3, socialisti 2, črnogorski separatisti 2, Romuni 1, srbska stranka 1, samostojni (Pucelj) 1, dr. Trumbić 1, dr. Drinković 1. Prav točne še te številke gotovo niso, vendar se najtrž ne bodo mnogo izpremenile, ko bodo znani uradni podatki.

Nas bo zanimal gotovo najbolj izid volitev v Sloveniji.

Pri nas sta napredovali po številu glasov najbolj klerikalna in *demokratska* stranka. Demokrati so od zadnjih volitev za konstituantno narasli za okoli 2600 glasov, kar pomeni napredek za 21 %. Klerikalci so pridobili za nad 50.000 glasov, in to vse na račun samostojnih kmetov, socialistov in komunistov. Razen klerikalcev in demokratov so vse druge stranke v Sloveniji strašno nazadovale. Samostojni so izgubili od zadnjih volitev nad 22.000 glasov, socialisti okoli 26.000 glasov, narodni socialisti okoli 2300 glasov. Poleg teh so nastopile v Sloveniji sedaj še nove stranke, in sicer radičevci, radikali, Novačanovi republikanci, Šusteršičeva narodna ljudska stranka in Nemci. Od teh, razen radičevcev in Nemcev, nobena druga stranka ni dobila večjega števila glasov. Zlasti radikali, ki so upali, da bodo dobili v Sloveniji kar tri poslance, so sramotno propadli. Poslancev dobijo v Sloveniji: klerikalci 21, radičevci 2, demokrati (v Ljubljani) 1, samostojni 1 in Nemci ali socialisti (Golouh) 1. Za začnjenega še ni odločeno. Po številu glasov so v Sloveniji za klerikalci naimonejši demokrati. Da so kljub temu dobili radičevci, ki imajo manj glasov nego demokrati, dva poslance, je povzročil nov volilni red in pa razcepljenost glasov na Štajersko in Kranjsko. Žalostno je dejstvo, da so samo-

stojni, ki so napredna stranka, tako nazadovale v korist klerikalcev, katerim je vrh tega še nov volilni red pripomogel do večjega števila poslancev kakor jim gre po številu glasov. Edin svetel žarek v to žalostno poglavje je to, da so demokrati tako lepo napredovali in s tem pokazali smer za bodočnost: *Le pod okriljem demokratske stranke se bo vodil v bodoče boj proti klerikalizmu.*

Medtem se vršijo v Opatiji še vedno pogajanja

glede vprašanja luke Baroša in Delte

Naši zastopniki vztrajajo na tem, da nam Italija izroči luko Baroš in Delto, za kar se je zavezala v rapalski pogodbi. Italijani pa bi radi, da preideta Baroš in Delta v skupno last Italije, Jugoslavije in Reke. Upajmo, da se naši zastopniki ne bodo udali sladkim laškim besedam.

Iz Varšave poročajo zopet, da želi

Poljska pristopiti k Mali antanti.

To bi Poljska najtrž že davno storila, toda napetosti med Češkoslovaško in Poljsko so bile v veliko oviro. Podoba je, da se bosta Češkoslovaška in Poljska končno le pobotali, kar bi bilo iskreno želeli, ker bi pomenilo to utrditev slovanske moči.

Dopisi

JESENICE. Volitve so končane. Klerikalci, pijani zmage, po cestah prepevajo in vriskajo, namesto da bi se že vsaj zdaj zavedali svojih nizkih sredstev, ki so se jih posluževali v agitacijske namene. Dobro vemo, kako globoko verno je naše ljudstvo in vedno bolj smo morali preizkusiti, kako ogabno so klerikalci to vernost znali izrabiti v politično priganjstvo. Vemo, da današnji časi niso zlati, toda to je posledica splošnih razmer po svetovnem klanju, za katero ravno klerikalci nosijo doberšen del odgovornosti. Čela štiri leta je vojna ljudstvo podivjalo. In Srbija je bila pri tem najobčutnejše prizadeta. Po prevratu smo se strnili v eno državo. Tri plemena smo, različna po zakonih in običajih. Za vsekega količjak uvidevnega človeka mora biti jasno, da pri nastalih povojnih zaprekah in splošni zmešnjavi niti najboljši

državnik ne more preko noči zvariti vzorne države kakor bi kuhar prežganko. V volilni borbi pa smo morali gledati, s kako spretno hinavščino so klerikalci znali izrabiti ves naš težavni položaj in napeljati kalno vodo na svoje veliko avtonomistično kolo. Le obžalovati moramo strašno nerazsodnost preprostega kmečkega ljudstva, ki se dá potegniti kakor ovčja čreda za kostrunom z velikim zvoncem. Mi demokrati smo za svoj izid iz volitev lahko čisto zadovoljni. Pomnožile so se naše vrste in prepričani smo lahko, da nimamo za seboj nerazsodne mase, ki se dá slepariti in ki prav za prav sama hoče biti goljufana. Demokratski tabor šteje same trezne, značajne in preudarne moze. Zato edino demokratska stranka stoji trdno in neomajno, vse drugo pa je zgrajeno na pesek. — Demokrat.

KANDRŠE PRI VAČAH. Čeprav je volilna borba že za nami, moramo oteiti pozabljivosti pomembna shoda, ki sta se pri nas vršila prejšnjo nedeljo. Prvi je bil samostojni, drugi demokratski. Na prvem so klerikalci iz peške občine dobili priliko, da so lahko pokazali svoje halabundrske zmožnosti. Kar tebi nič meni nič so si izvolili za predsednika častljivo brado, ki je dala besedo klerikalnemu kolovodji, imenitnemu kričanju. Ko je nastopil s svojo kolobocijo, so se po dvorani čuli medklci »oberčuk«, »bicikltrobenta« itd. Aha, sem si mislil, zdaj ga pa že poznamo in mu pripoznamo čast kovača na luni. Obseva ga modrost vodiške Johance, zaradi katere se bo moral zagovarjati pred sodiščem. Drugi junak te vrste je bil neki tiček iz Peč. Odlikoval se je s cviljenjem in zavijanjem, da smo si ga ohranili v posebnem spominu. Toda pogledjmo še demokratski shod. Tuka je bilo mirno in je vse lepo potekalo. Naenkrat pa prihruli kovač z lune. Ampak tu jo je pošteno izkupil. Najprej so mu podelili čast okloštanega Žebota, nato so ga tako izdatno porinili skozi vrata, da je menda takoj odiral nazaj na luno. Kar je iskal, je dobil; k demokratom ga menda ne bo več blizu. Lahko pa še pride, če misli, da ima še kaj dobiti.

ŠMIHEL PRI NOvem MESTU. Naš mladi kaplan med volilno borbo ni delal posebne časti svojemu vzvišenemu stanu. Ni se strašil ne blata ne pijanih družb. Kmalu po Novem letu je bilo v Stranski vasi izprase-

Na maškeradi

Bliščijo se pozlačeni lestenci v dvorani. Strop in stene, okrašene s stoterimi in stoterimi slikami iz raznotarvnega svilnatga papirja, se spajajo v eno samo veliko dekoracijo. V vseh štirih kotih se ponosno dvigajo iz porcelanastih vaz sveži dišeči nageljni in vrtnice, ki opajajo s svojim vonjem že itak omamljivo ozračje. Na odru, skrita za bršljanovim zelenjem, igra godba. Levo in desno po dvorani so razvrščeni rdeči žametni fotelji, zasedeni od radovednih gledalcev. Med to harmonijo dekoracij pa pleše in raja kaos razposajenih pisanih mask vseh vrst.

V odmorih šetajo. Kavalirji pa radovedno stegajo glave niže in niže do vratu svojih plesalk ter poizkušajo, vsaj za trenutek dvigniti krinko, pod katero se skriva lep ali grd obraz. To se jim pa redkokdaj posreči, kajti vselej so maske tako previdne, da pravočasno opazijo njihov namen ter jim potem smehljaje zabranijo tak atentat. On ji požuga s prstom, ona mu kaj pošepče na uho, in par za parom se zopet zavrti.

To ekstazo sreče in veselja uživajo vsi: mladi in stari. Tudi gledalci dobijo pri tem svojo začavo, in eden izmed teh je Molnarjev Zane.

Prvič je danes na maškeradi, dasi je že star sedem in dvajset let. Njemu, solidnemu mladeniču, niso prišli nikdar na misel plesi in veselice. Urad, dom, knjige in izprehodi tvorijo njegovo enakomerno življenje. Dela iz proste volje še izven uradnih ur, za katere pa ne dobi niti beliča. Zadovolji se s tem, da pokaže svojo pridnost, misleč, da bodo to upoštevali ter mu izvanredno podelili višjo šaržo. A stoji vedno na enem in istem mestu. Toda to mu le še bolj podžiga njegovo trdno voljo. Danes se je dogodilo, kar se pri njem še nikdar ni. Njegov kolega Dore ga je povabil s seboj na maškerado. Opisoval mu je tako živo vse zanimivosti take začave ter si zraven še kaj sam izmislil, da se je Zane odzval vabilu.

Ko sta prispela v dvorano, je Zane zazijal od samega začudenja. Kaj takega še ni videl. Neštevilno različnih svilnatih oblek, krink, cingljanje zvončkov, vse mu je povsem

nekaj novega. Nekaj časa sta občudovala oboje. Kmalu pa se je Dore pomešal v krog mask in Zane je ostal sam in se vsedel previdno na divan.

In kakor ti ga kdo pribil, je tu obsedel ter le opazoval. Z veliko pozornostjo je sledil paru za parom tako dolgo, dokler mu ni izginil izpred oči. Višek njegovega občudovanja tvorijo nocoj maskirane dame.

Posebno ga je očarala ciganka z ognjevito črnimi očmi in vranječnimi lasmi. Njene graciozne kretnje pri plesu so ga naravnost vlekle k nji, a ni se ji upal približati. Do srca mu je predril njen pogled. Nemirno se je zibal na stolu sem in tja. Naenkrat je opazil, da se mu je nasmehljala.

Ni mogel več strpeti v dvorani. Odšel je v restavracijo okrepčat se. Ravno je srbal turško kavo, ko je čutil za seboj šum svilnate obleke. A še preden se je mogel obrniti, je slišal: „Ali se me bojite?“

Ne da bi počakala odgovora, je ciganka zbežala. On je pa samega presenečenja zaradel. Kakor prikovan je obstal na istem mestu in nepremično gledal v ono smer, kamor je

vanje, toda ne za krščanski nauk, temveč gospoda kaplana je zanimalo, kako se kaj fantje brigajo za Orlovstvo in koliko jih je že tamkaj. Pa so mu s smehom pojasnili, da vedo samo za enega, pač pa da so v vasi sami Sokoli, ki pa se ne dajo za lase vleči. Pri dekletih je bilo še bolj zanimivo, ko jih je g. kaplan začel izpraševati, katera ima fanta. Dekleta so sramežljivo molčala, toda g. kaplan jim je svetoval, naj vse tiste, ki ga še nimajo, molijo v ta namen pri sv. obhajilu... Neverjetno, toda resnično! To je zopet dokaz, kako daleč se nekateri duhovniki izpozabijo. Same posvetne reči jim gredo po glavi. Politizirajo, agitirajo in pri cerkvenih obredih hočejo delati neumestne šale. Seveda, kadar jih ljudstvo samo posvari, pa zjavkajo, da — vera peša!

ROVTE NAD LOGATCEM. Poznamo moža, ki je 16 let trgal hlače po solah, bil tudi v lemenatu, zdaj je pa pomožni učitelj. Gotovo to ni nič sramotnega, lepo pa ni od takega moža, da navzlic svojemu dolgoletnemu izobraževanju ne zna spoštovati svojega predpostavljene nadučitelja. — Ko smo pri nas imeli klerikalni shod, je predsednik shoda z bridko žalostjo ugotovil, da klerikalci ne morejo zborovati v dvorani, ki je bila od stanovanjskega urada nakazana finančni kontroli. G. klerikalni govornik je svojim ovčicam v veži prosvetnega doma, stoječ na stopnicah, raztolmačil vse potrebno, češ: sedaj zborujemo na stopnicah, po volitvah pa bomo že pod stopnicami... Naslednjo nedeljo po maši je domači g. nadučitelj pred cerkvijo pojasnil zbranim faranom, naj se od klerikalcev ne dajo hujskati zaradi dvorane, ki se je finančna kontrola ni polastila na lastno pest. Pa že je imel Mežnarjev Francelj zbrano svojo gardo, ki je hotela s tuljenjem napraviti zamorski koncert. Kar v en dan je vpila «dol z njim» in ko je g. nadučitelj temu pritrdil z besedami «dol s klerikalizmom», je Franceljeva garda «pomotoma» zavpila «dol z njim», kar je bilo zelo na mestu. G. Francelju priporočamo, naj se le še za par let zopet posveti izobraževanju, sicer bomo še kaj povedali. Isto pa velja tudi za g. župana, ki se pollirske flase iz svojega vinočoca poslužuje menda za svoje izbrano orožje, kakor je to hotel dokazati na omenjenem klerikalnem shodu. Le

tako naprej, pa se bomo še večkrat pomenili o vaši avtonomni kulturi! — Pričujoč.

ŠT. RUPERT NA DOLENJSKEM. Podpisani pozivam dopisnika v «Domoljubu», ki mi predbaciva podkupljenost od veleposestnikov in samostojnežev, naj se podpiše, da mu prikrbim zaslužen plačilo sodnijskim potom. — Lukek Franc, čevljar v Št. Rupertu na Dolenjskem.

BRASLOVČE. Pri nas se je ustanovila Orjuna, ki dela črnim gospodom hude skobi, za kar se pa naši Orjunaši ne zmenijo. Pred volitvami sta naša dva mlada gospoda tako agitirala za klerikalno stranko, da sta si morala dati dvakrat čevlje «potempljati». Nedavno je imel tudi naš «črni konzum» občni zbor. Pravijo, da je bilo toliko dobička, da so jo potem kar do jutra nategnili od veselja in še farovski gospodje so pomagali. Pa še nekaj vam moramo povedati. Naši gospodje, ki se bojijo, da bi nov rod ne bil več črn, so si izmislili vaje za fante in dekleta. Te vaje se vršijo zvečer, kar pa ni nič hudega, ker jih varuje na poti domov «žegen», da ne padejo v skušnjave, katerim bi mogoče drugače zapadli. In če tržani zaradi šuma in hrupa, ki ga Marijini fantje in dekleta zvečer po vajah naženejo, ne morejo spati, kaj za to! Bog se usmili, saj čisto mirno vendar ne morejo iti domov, zakaj jim pa je Bog ustvaril jezike! Še krave smejo mukati, pa bi mladi ljudje, ki imajo vrh vsega še farovski «žegen» nad sabo, ne smeli malo razgrajati po trgu. Bojimo se pa le, da ne bo končno «žegen» preveč močan, ker vemo že iz izkušnje, kako veselo so se svoje dni Orli in Orlice po parih vsakokrat po vajah razgubili proti domu. Razni takratni škandali so se sedaj že pozabili in da naša fara ne bo v dolgočasju vtonila, je treba poskrbeti za nove senzacije. Zadnje volitve so pokazale, da imamo pri nas še precej trdih glav, ki jim s pametjo ne pride prav lahko do živega. Vsako komedijo, ki diši, oziroma smrdi po farovžu, sprejmejo vdano v božjo voljo. Ti farovski podrepniki, oziroma farovski duševni tlačani, so usmiljenja vredni. Bodimo vendar možje in mislimo z lastno glavo, ne pa z glavo naših črnih gospodov, ki se naj rajši brigajo bolj za cerkev nego za politiko!

RAJHENBURG. Naš trg je postal pravcato klerikalno, oziroma kakor zdaj pravijo,

avtonomistično gnezdo. Prej smo vedno imeli na krmilu napredne župane in je sploh pri vsakih volitvah imela klerikalna stranka le malo besede in glasov. Klerikalni uspehi je treba pripisovati cerkveni politiki in pa svetovnoznanim trapistom, ki so drugače vedno zabarikadirani za pustim zidovjem, na dan volitev pa na široko odpirajo samostanska vrata in v gosji vrsti primarširajo na volitve. Če je kateri bolj beležen, ga pa naložijo na voz, samo da se ne izgubi glas za klerikalno gardo. Poudariti pa moramo, da so izmed naprednjakov nastopili disciplinirano edino demokraci, ki so oddali 33 glasov. Narodni socialisti in samostojni so popolnoma propadli. Okrepimo napredni tržani našo odločno in vztrajno vrsto! — Poročevalec.

Kmetijski glasnik

ZDRAVO MLEKO.

Naj si bo, da se ima porabiti mleko v svežem stanju ali pa, da se ima uporabiti za napravo mlečnih izdelkov, vselej in povsod moramo zahtevati, da je mleko zdravo. Zdravo mleko se odlikuje po tem, da je pravega mlečnega okusa, da je stanovitno in da daje dobre, okusne in trpežne mlečne izdelke, naj si bo potem že sir ali pa sirovo maslo. Iz slabe moke ni mogoče napraviti dobrega kruha. Ravno tako pa tudi iz napačnega mleka ni mogoče dobiti dobrega sira ali pa kakih drugih dobrih izdelkov.

Ce hočemo proizvajati zdravo mleko, je treba na marsikaj paziti.

Predvsem je treba snage in čistote pri vsem našem ravnanju z mlekom, ker ni kmalu tekočine, ki bi bila tako izpostavljena nesnagi kakor je mleko, in ker ni tekočine, ki bi bila tako občutljiva in tako dovzeta za razne napake kakor je mleko. Snaga tedaj povsod, pri vsem ravnanju z mlekom, pri molži in pozneje v shrambi! Tudi zrak v hlevu mora biti čist. Mleko se kvari tudi s slabo in površno molžo. Če mleko od ene može do druge zastaja v vimenu, je to zmeraj napačno in kvarno za mleko.

V drugo je važno, da dobivajo krave zdravo krmo in zdravo pijačo. Slaba, pomanjkljiva in pokvarjena krma in taka pijača se razodevata tudi na mleku. Tako mleko je podvrženo raznim napakam. Tudi vsaka

izginila. Rad bi ji kaj rekel, kako pikro šalo ali vesel dovtip, kajti potem bi se zopet pokazali dve vrsti belih zob in žareč nasmeh njenih plamtečih oči. Tako bi jo rad videl.

Kakal jo je potrpežljivo dalje ter popolnoma pozabil, da stoji tu že nad eno uro. Šele Doretov glas ga je predramil iz zamišljenosti.

„Kaj delaš tu, Zane?“ ga je vprašal, ko je roko v roki odhajal s svojo plesalko v kavarno.

Zane mu je pomežiknil z očmi v znamenje, da naj pride bliže.

Dore je pristopil k prijatelju: „No?“

„Poslušaj,“ mu je tiho šepnil Zane, „neko masko čakam.“

„Oho! Bravo. Čas je...“

„Saj ne zato, ne zato,“ se je pričel brzo izgovarjati Zane. „Veš, prej me je nekaj vprašala, pa sem ji pozabil odgovoriti.“

„Eh, kaj se boš neki izgovarjal,“ ga je potrepal Dore po rami, „čemu mi zakrivaš? Nikar se ne boji!“

A Zane se je čim dalje bolj muzal, tako da je Dore lahko opazil njegovo zadrego.

„Hm, hm,“ se je zasmel, „saj sva prijatelja!“

Tedaj se je Zaneu razvezal jezik in hitro je začel pojasnjevati prijatelju, da je prej odšla tu skozi, pa se še ni vrnila.

„Toda, kakšna pa je? Morda jo pa jaz kje ugledam.“

„Veš, dolge črne kodre ima, črne oči, rdeče svilene čevljičke...“ je začel vneto pripovedovati.

„Aha, že vem. Morda je to ona visoka ciganka — in zvončke ima prišite na obleki, kaj?“

„Da, da,“ je veselo pritrdil Zane, v sladkem upanju, da dobi pomagata pri iskanju maske in mu ne bo treba več čakati tu kakor spokorjenemu grešniku.

„Ha, ha,“ se je zasmel Dore, „ta pleše kot pijana v dvorani.“

„Ali za božjo voljo, kako je vendar to mogoče, saj jo čakam tu že celo uro. Nemože, da bi jo prezrl.“

„Seveda ne! Mar misliš, da ima dvorana en vhod?“

„Ali jih ima več?“ ga je vprašal presenečen.

„Seveda, izgineš, kjer hočeš, in se vrneš, koder ti je drago.“

„Potem moram pa kar hitro v dvorano, da mi zopet ne izgine. Toda kaj mi pomaga, ako je notri,“ je milo potožil prijatelju, „ko pa ne vem, kako začeti.“

„Saj res, skoro bi pozabil. Ti še nimaš prakse. Boš videl, kako ti bom jaz pomagal. Sedaj grem s svojo damo na belo kavo. Kmalu se vrnem.“

Zane je zavistno gledal za pogumnim prijateljem. Nato mu je prišlo na misel, da se sam sebe smeši, in odšel je zopet na oni z zelenjem kriti fotelj ter občudoval plesalce.

Ko pa je ugledal ciganko v sredini štirih kavalirjev, kako se je smejala, kretala na vse strani in z njimi zbijala šale, tedaj ni odmaknil več oči od nje.

„Lepa je, lep! Tudi drugi priznavajo to; saj kar mrgoli plesalcev krog nje.“

(Dalje prihodnjič.)

nagla prememba krme vpliva neugodno na dobroto mleka.

Živali same morajo biti kajpada tudi zdrave. Bolehne živali imajo malo mleka in slabo mleko, bolne živali pa tudi nezdravo mleko. Zlasti boleznini na vimeni vplivajo neugodno na sestavo mleka. Sicer imajo pa tudi zdrave živali včasih pomanjkljivo mleko, tako n. pr. ob času pojanja ali pa ob času visoke brejosti. Tako mleko ni okusno ne zdravo in je tudi naravnost kvarno za izdelovanje trpežnih mlečnih izdelkov, kakor sta sir in maslo.

Bodimo tedaj na vse to pozorni in skušajmo odvrčati vse, kar bi utegnilo mleku škodovati. Vsaj to, kar je v naši moči, moramo storiti, da bomo dobivali zdravo in okusno mleko.

Obrtni glasnik

o Občni zbor zveze obrtnih zadrug se vrši v nedeljo dne 15. aprila v Ljubljani z dnevnim redom onih predlogov, ki so 14 dni poprej vloženi v roke zveznega načelnika. Vsled posebne važnosti občnega zbora naj vse včlanjene zadruge zanesljivo odpošljejo svoje zastopnike.

o Zborovanje krojaških mojstrov se je prejšnjo nedeljo na poziv obrtnega združenega nadzorstva vršilo v Celju in je bilo prav povoljno obiskano. Zborovalci so sklenili ustanoviti zadruzo krojaških mojstrov za okraje Celje, Brežice, Konjice, Rogatec, Šoštanj in Slovenjgradec.

o Zborovanje kovaških mojstrov, ki se je dne 4. t. m. vršilo v Celju, je privedlo k sklepu, da se ustanovi zadruza kovaških mojstrov za isto področje kakor zgoraj omenjena zadruza krojaških mojstrov.

o Obrtniška izpričevala o preizkušnji za rokodelske pomočnike in učna pisma, ki jih izstavljajo obrtne zadruge, so kolka proste

in oproščene tarife. Učna izpričevala, ki jih izstavljajo mojstri sami svojim vajencem po dovršeni učni dobi, pa so vezane na takso 10 dinarjev.

Gospodarstvo PREVEČ HMELJA NA SVETU.

Po podatkih iz najvažnejših držav, ki pridelujejo hmelj, je znašal lanski pridelek hmelja: v Ameriki 280.000 stotov (ker rabi Amerika za domačo potrebo le 40.000 stotov, ima torej 140.000 stotov preveč pridelka); v Angliji 312.000 stotov (ostane 112.000 stotov nad domačo potrebo); v Franciji 120.000 stotov (40.000 stotov nad lastno potrebo); v Nemčiji 124.000 stotov (56.000 stotov pre-malo za lastno potrebo); Češkoslovaška in Poljska imata približno 20.000 stotov preveč nad svojo potrebo.

Po teh številkah se je torej letos pridelalo na svetu 362.000 stotov preveč hmelja. Ako se k tej številki prištejejo še ostanki iz let 1920. in 1921. v množini okoli 650.000 stotov, znašajo torej svetovne zaloge hmelja, ki so na razpolago, nad en milijon stotov.

Iz tega se dá tudi sklepati, da se hmeljarji ne nahajajo baš v zavidljivem položaju. Zato tudi n. pr. angleška vlada priporoča hmeljarjem, naj opuste stare nasade, a novih naj toliko časa ne delajo, dokler se ne zboljšajo prilike za hmeljarstvo. Da je hmeljskega pridelka toliko preveč, je krivo to, da se je v zadnjih letih zavzivanje piva zelo zmanjšalo, in to predvsem v Ameriki, kjer je od leta 1920. prepovedano izdelovanje alkoholnih pijač.

Pametno je torej, ako tudi naši hmeljarji ne napravljajo novih nasadov, vendar pa kljub takim razmeram ni na mestu opuščanje dobrih hmeljskih nasadov. V Savinjski dolini se hmelj večinoma še vedno bolj izplača kakor kak drug pridelek. Seveda, če hočemo,

da bomo hmelj spravljali vedno kolikortoliko po primerni ceni v denar, moramo pač skrbno paziti na to, da bomo pridelovali le fino blago, pravilno obrano in pravilno posušeno!

Sicer pa je pričakovati, da se bo zavzivanje piva po svetu v nekaj letih zopet povečalo, kar bo položaj hmeljarstva zopet zboljšalo.

PRIPRAVE ZA III. LJUBLJANSKI VELIKI SEJEM.

Od 1. do 10. septembra 1923.

Te dni je urad Ljubljanskega velikega sejma razposlal poleg prijavnih tiskovin na vse znane mu naslove naših industrijskih, obrtnih in trgovskih krogov vabila za udeležbo kot razstavljalca na letošnji velesejmski prireditvi.

Vsakdo iz interesiranih krogov, ki bi tebi tiskovin slučajno ne prejel, se najvljudneje naproša, da to javi sejmškemu uradu, ki mu jih bo takoj poslal. Tudi sicer vse informacije daje radevolje pismeno in ustmeno urad Ljubljanskega velikega sejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta. Telefon int. 140.

= Vrednost našega denarja. Dne 20. t. m. se je dobilo na zagrebški borzi: 1 dolar za 95 in pol do 96 in pol dinarja, 100 avstrijskih kron za okoli 13 par, 100 laških lir za okoli 460 dinarjev, 100 nemških mark za okoli 45 par, 100 češkoslovaških kron za okoli 290 dinarjev. Na curiški borzi je istega dne veljalo 100 dinarjev 5 švicarskih frankov 45 santimov.

= Cene živini v Zagrebu. Na zadnjem zagrebškem sejmu se je plačeval kg žive teže: voli bosanski slabše kakovosti 10 do 11 Din 25 par, svinje srednje 22 Din 25 par, do 23 Din 75 par, teleta srednje kakovosti 13 in pol do 15 Din.

Za smeh in kratek čas

Razmišljen profesor.

Profesor Vrtoglav zasači tatu v svojem stanovanju, ga prime in žene na policijo.

Tat, ki je profesorjevo razmišljenost poznal, mu reče med potjo: »Veste, gospod profesor, sedaj pa se moram posloviti.«

Profesor, ki je že pozabil namen svojega pota, odvrne: »No, pa zbogom, pa me kmalu zopet obiščite!«

Pozna blago svojega gospodarja.

Potnik: »Žal, da moram službo pri Vas odpovedati.«

Vinski trgovec: »Zakaj? Saj ste vendar dobro plačani.«

Potnik: »Res je, toda iz zdravstvenih ozirrov... Moji odjemalci zahtevajo namreč vedno, da ponujano vino vsakokrat prej sam poizkusim in tega vina ne prenesem moje — zdravje...«

R. Silvín:

Vrtnarjeva Nežika

(Konec.)

Nastala je za trenutek tišina. Nežika je globoko zadelo poročilo o Tončkovi nesreči. Šla je v stransko sobo in se razjokala na glas:

»Ti si že prestal, kdaj bom pa jaz?«

Minulo je zopet nekaj mesecev. Bila je lepa, pomladanska nedelja. V mali cerkvi na Vrhu se je zopet zbralo mnogo ljudi, saj danes je maševal sam dr. Krak. Tudi stara Vrtnarica je bila prišla. Po maši je stopila za dr. Krakom in ga prosila, naj pride k Vrtnarju, da vidi, kako se je popravila Nežika. Dobri gospod si ni dal dvakrat reči. Uro pozneje sta stopala počasi po ozki stezi preko strmega pobočja nizdol proti Vrtnarju.

»Ali se Luka nič ne zmeni zanjo, ali nič ne vpraša, in kaj pravi Nežika? Ali se ga še vedno tako boji?« je vprašal duhovnik.

»Luka bi jo imel rad nazaj! Nežiki se pa menda najbolje zdi, ako ničesar ne sliši o njem,« je odgovorila Vrtnarica.

»Vendar se mora kaj ukreniti: žena spada k možu. Gledati moramo, da ju zopet spravimo skupaj na lep

način. Mogoče bo Luka sedaj boljši z njo. Saj ga je hujskala mati, ki je že mrtva.«

»Tudi meni se zdi, da je bila stara več kriva kot Luka! Že parkrat mi je obetal in se rotiti, da bo po-slej z njo ves drugačen in da bo stokrat popravil, kar je zagrešil nad njo. Mati ga je pač s svojo ljubosumnostjo zaradi nove gospodinje, s skopostjo in starokopitnostjo tako zmedla, da je stresal svojo jezo le nad ženo. Taka je pač usoda vseh žen: strelovodi so, v katere bije strela močeve nevolje in skrbi... Ne vem, kaj bi rekla. Mislim pa, da naj par tednov Nežika le še ostane doma. Luka je zaslužil kazen in prej naj se spokori!«

Tako je dejala Vrtnarica, modra mati. Dr. Krak je pritrdjeval.

Med prijaznim pogovarjanjem sta prišla do Vrtnarjevih. Nežika se je dobrega duhovnega gospoda nepopisno razveselila, saj je dobro vedela, kaj vse mu dolguje in koliko dobrega je storil zanjo. Peljali so ga v zgornjo sobo in mu postregli, kolikor so najbolj mogli.

In ko je dr. Krak odhajal, je bilo določeno, da se Nežika vrne k svojemu možu na Tičji vrh in da jo spremita na tem potu mati in dr. Krak, da uredita še pri Požegovih, kar je bilo treba urediti.

Tri tedne pozneje je bila Nežika zopet na Tičjem vrhu, pri svojih otrokih, pri svojem možu, s katerim sta pričela sedaj čisto novo življenje...

XV.

Dvanajst let pozneje. Petletna svetovna vojna je minula, Nemčija je bila poražena, Avstrija je razpadla in na njenih razvalinah je vzklikla naša Jugoslavija.

Lepega avgustovega jutra v drugem letu jugoslovanske svobode hiti po dobro znanih stezicah skozi prijazne borove gozdčice mlad, mestno oblečen mož z devetletnim sinčkom ob strani. Desno tam gori na gričku stoji prijazna cerkva sv. Jošta in vabi k sebi skromnega popočinika.

Mali Slavko čeblija kar naprej in stavlja svojemu očetu toliko vprašanj, da mu ta komaj sproti odgovorja. In ko sta zavila iz senčnatega gozda po precej ravni poti med bogatimi kostanji in drugim sadnim drevjem proti bližnji vasi z raztresenimi hišami, sta opazila, da jima prihaja nasproti čedno oblečena ženska s precej veliko korbno v desnici. Ko je prišla nekoliko bliže, jo je starejši spoznal in zaklical:

»Hej, naša teta Nežika!«

Nežika se je ustavila, hitro odgrnila korbico in dala malemu Slavku bruski in rekla:

= Cene krmi so bile na zadnjem zagrebškem sejmu: seno 187 in pol do 240 Din, delelja 200 do 225 Din, slama 125 do 150 Din za 100 kg.

= Cene žitu. V Vojvodini se je prošli teden tržilo pšenica po 440 do 450 Din, turščica 255 do 260 Din, ječmen 325 do 330 Din, oves 325 do 330 Din, moka «0» po 675 do 685 Din.

= Povprečne cene jaje v naši državi so bile prošli teden 1 Din 30 par do 1 Din 40 par. V zadnjem času kupujejo v večji meri jajca iz Jugoslavije italijanski kupci.

= Konferenca o težavnem položaju našega vinogradništva se je vršila te dni v Zagrebu. Na posvetovanju so bili zastopani vinogradniki in vinski trgovci iz cele Jugoslavije. Med drugim se je konferenca bavila s tem, kako bi se omogočil izvoz naših vin v Češkoslovaško in Avstrijo. Predlagalo se je, naj bi naša vlada v novih trgovinskih pogodbah z Avstrijo in Češkoslovaško skušala zagotoviti izvoz naših vin v ti dve državi brez carinskih obremenjenj. Sklenilo se je tudi, naj se od prihodnjega leta naprej vrši v zvezi z zagrebškim velikim sejmom in v istem času vinski sejem v Zagrebu, da se tako kakor na ljubljanskem velikem sejmu skuša obiskalcem pokazati naš vinski pridelek in tako razširiti sloves naših vin. Na vsak način je potrebno tudi, da se vlada začne resno baviti s kritičnim stanjem našega vinogradništva.

= Sejmski Vestnik, ki bo oficijelno glasilo III. Ljubljanskega velikega sejma, izide prihodnji mesec in bo izhajal od časa do časa do otvoritve letošnje prireditve. Prinašal bo zelo zanimivo vsebino in se bo izdajal v visoki nakladi. Razširjen ne bo samo po Jugoslaviji, ampak tudi v inozemstvu, ter bo tiskan v vseh srednjeevropskih jezikih. Prinašal bo aktualne gospodarske članke in

splošne, tako za industrijski in trgovski svet kakor tudi za konsumente važne informacije. Zato ga bo vsakdo čital z največjim zanimanjem in se inseriranje (oglašanje) v njem v resnici izplača. Vsem pridobitnim krogom toplo priporočamo, da se poslužijo te ugodne in uspešne prilike. Oglas na celi strani stane 1000 Din, manjši oglasi temu sorazmerno. Blagovolite poslati tozadevno naročilo čimprej uradu Ljubljanskega velikega sejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Beleške

+ Klerikalci, Radić in slovensko ljudstvo. Uspeh, ki so ga pri volitvah dosegli klerikalci in Radić, pomenja za Slovenijo novo dobo neizbežnih razočaranj. Uspehu se ni čuditi. Zakon današnje splošne zmede je tak, da ljudstvo hlasta za najprostejšimi in čim bolj učinkovitimi gesli. Z gromčimi obljubami bodoče avtonomije ali celo republike so klerikalci pritegnili na svojo stran množico neorijentiranih slovenskih volilcev in v Prekmurju, kjer je ljudstvo še manj uvedeno v nove razmere in še zelo zaostalo, je tudi Radić v kalnem izribaril dva mandata. Sedaj pa bosta po naših krajih menda res tekla med in mleko iz koša klerikalnih obljub. Klerikalni junaki, zdaj boste imeli priliko pokazati, kaj znate. Trdno smo prepričani, da bo vas in vaše volilce še hudo bolela glava.

+ Samostojni so v nedeljo pri volitvah doživeli nepričakovano strahovit poraz. Vsi trezni politiki, ki so znali bistro presojati položaj, so mogli ugotavljati, da se samostojnim voditeljem kuha grenka juha. Zato so demokratični prvoboritelji v najboljši volji in v interesu naprednih načel ponudili samostojnim prvakom roko za skupen nastop proti poplavljalnemu klerikalizmu. Samostojni so bahavo odbili vsako prijateljsko

besedo. In prišlo je kakor je prav za prav priti moralo. Volitve so razdrle Samostojno stranko do temeljev, njene vrste so se zredčile za dve tretjini. Nič ne bomo obtoževali, ker komur je blagor naprednih idej resnično pri srcu, mora le globoko obžalovati tak poraz, ki je prišel v dobro našim skupnim sovražnikom. Eno pa moramo ugotoviti: demokratska stranka je iz volitev izšla ojačena za tisočero pristašev in predstavlja danes najčvrstejšo armado trdnih naprednih borcev. Za nad 4000 pristašev je močnejša kakor SKS. Menda je bila preizkušnja v nedeljo zadosina — saj ljudje že skoro ne more biti — da se bodo tudi samostojni voditelji iztreznili in se povrnili na pravo pot, to je k vzajemni borbi za napredek in svetlejšo bodočnost slovenskega ljudstva, ki ga je po nemali krivdi samostojnih zopet pregnila črna senca nazadnjaštva.

Močan potres v Jugoslaviji

Pretekli četrtek je po nekaterih pokrajinah Jugoslavije šinila močna podzemna sila in z ostrimi surki ponekod povzročila občutno škodo. Največ škode je napravila v Bosni in Dalmaciji, kjer so se zrušila nekatera poslopja in so popokali zidovi mnogih hiš.

Poročilo iz Sarajeva pravi, da je tam povzročil potres velikansko zmedo in strah. Ko so se občutili prvi sunki, je vse prebivalstvo začelo bežati iz hiš. Nato so se začeli podirati dimniki in popokala so vsa okna. Šest poslopij se je zrušilo, skoro vse ostale hiše pa so dobile občutne razpoke. Mnogo škode je potres povzročil tudi v ostalih bosanskih mestih. Proga Sarajevo-Mostar je bila na nekem kraju v razdalji 40 metrov popolnoma zasuta s kamenjem, tako da so za par dni morali ustaviti ves promet.

«Kako se pa že kaj tebi godi? Dolgo te nisem videla!»

«Prav zadovoljen sem! Sedaj sem prišel na Gorenjsko za mesec dni na počitnice in hodim malo po hribih okoli. In vi? Prav dobro izgledate!»

«Hvala Bogu, tako zdrava še nisem bila nikoli kot sedaj. Saj mi tudi ni nič hudega. Imam štiri pridne sinove, ki radi delajo in me ubogajo. Starejši bo moral k vojakom. Vsi delajo pridno, da sem prav zadovoljna...»

«Hčerke nimate nobene?»

«Nobene, štiri fante; dva fanta in ena deklica so umrli!»

«Kaj pa Luka?»

«Sam Bog ve! Bil je na laški fronti in malo pred prevratom zbolel. Moral je v bolnico, odkoder mi je tudi zadnjikrat pisal, da je nevarno bolan. Tedaj je prišla tista polomija na Piavi, vse je bežalo, tudi iz bolnice je bežal, kdor je mogel; Luka pa je bil tako slab, da ni mogel nikamor... Pravili so tudi, da je tista bolnica menda pogorela in da so vsi poginili. Gotovo je poginil tudi Luka. Ze dve leti ni nobenega glasu o njem — gotovo ga ne bo nikoli več nazaj!» je pripovedovala Nežka.

«Mogoče pa le še pride! Koliko jih je že prišlo, o katerih niso nič več upali, da se kdaj vrnejo,» je dejal Slavko.

«Bog daj, da bi prišel, saj v zadnjih letih je bil tako dober z mano!»

«Kaj pa Lovro?»

«O Lovru pa že dolgo nisem nič slišala!» je odvrnila Nežka in povesila obraz.

«Zadnjikrat sem ga videl, ko sem bil kot enoletni prostovoljec dva dni v Idriji. Postregel mi je, a največ je govoril o vas. Ni vas pozabil...»

«Vem... pisal mi je parkrat... oh!» je dejala žena in solze so ji stopile v oči. «Mlad je človek le enkrat in tudi ljubiti more človek resnično le enkrat!»

«Vidite, teta, jaz sem ljubil le Lenico in njo sem tudi vzela. Srečna sva!» je pripovedoval Slavko. «Najini starši se niso upirali; storila sva, kar sva hotela sama. Iskala nisva dote, nego srca. In zato sva sklenila srečen zakon, ki so ga veselili vsi naši sorodniki.»

«Blagor vama! Ako bi bila imela midva z Lovrom take starše —! Drugačna bi bila najina usoda... Ampak toča je že pobila... sejali smo znova in, hvala Bogu, moja žetev vendarle ni slaba.»

«Lovru pa je pobila toča vse — tudi njega je ubila!»

«Kako? Kaj hočeš reči s tem? Menda vendar ni umrl?» se je prestrašila Neža Požegova.

«Prav včeraj mi je pisal bratranec. Med vojno je tudi Lovro postal mnogo hudega. Bil je značajan Slovenec! In govoril je vedno kakor je čutil in mislil. Zato je imel nešteto preiskav. Samo duhovniški kolar ga je ščitil. Drugače bi ga bili zaprli ali konfinirali. Slišal sem, da je postal čudak in da ga ljudje niso radi imeli. Bil je vase zaprt in bolj kmet kot duhovnik. Posebno veselje je imel s svojimi čebalami in konji. Hotel je stopiti v pokoj in se naseliti na svojem posestvu, ki ga je kupil blizu Novega mesta. Bil je ravn na potu, da obišče svojega brata, ki je začasno gospodaril na omenjenem posestvu. Tu ga je zadela nesreča. Na nekem ovinku se mu je zvrnila kočija in je padel tako nesrečno na kamen, da si je prebil črepinjo. Prepeljali so ga v bolnico v Kandiji, kjer je po desetih dneh umrl za poškodbami...»

«Moj Bog! Revež, revež!» je vzkliknila in omahnila. In zajokala je tiho in jokala, da ji je drgetalo vse telo. Potem pa je vstala, podala molče Slavku roko, pobožala otroka ter odšla brez besed dalje.

Hitro povišanje.

Evlija: «Čestitam, g. Svitloslav, da ste tako hitro postali kapetan.»

Svitloslav: «Vi, gospa, ste še hitreje avanzirali.»

Evlija: «Kako to?»

Svitloslav: «Kot nevesta ste bili prostak, a po poroki kot žena ste postali takoj — komandant.»

Vdova.

Gervazij: «Od kdaj pa ste vdova, gospa Marjeta?»

Marjeta: «O, že dolgo, od smrti mojega moža.»

Čas hitro mine.

Ožbovt: «Ja, zlodja, natak, že tri ure čakam na pivo.»

Natakar: «Da, res, kako hitro mine čas.»

Boga se boji...

Fajmošter Gašper: «Zakaj pa ne greste nikdar v cerkev?»

Jaka: «Vejo, gospod, ko se pa tako bojim Boga.»

Potresni valovi so šli v jugovzhodni smeri od Dalmacije preko Bosne in Hercegovine. V Dalmaciji je poleg potresa razsajal še ipet vihar. Porušilo se je mnogo hiš, v okolici Makarske je bilo tudi več oseb težko ranje.

Tudi v ostalih pokrajinah države so se pojavili sunki, ki pa so bili slabi in jih ponekod niti vsi ljudje niso opazili. V Zagrebu ni povzročil potres nobene škode, istotako tudi ne v Beogradu, čeprav je trajal 15 sekund. Istodobno smo tudi v Ljubljani začutili precej močan surek, kateremu je sledilo par minut traja oče gibanje zemlje. Zlasti v višjih nadstropjih so zaženketale šipe v oknih. Hujše škode ni bilo. Vzbudil pa je spomin na ono leto, ko je Ljubljana trepetala pred temno podzemsko silo, ki se je takrat resnično izkazala za pravo šibo božjo.

Novosti

* **Bivša črnogorska kraljica Milena umrla.** Pretekli petek zjutraj je v Antibesu pri Nici umrla bivša črnogorska kraljica Milena, stara 76 let. Milena je bila potomka starega in znamenitega črnogorskega plemena Vukotičev. Ko je dopolnila 23 let, jo je poročil takratni črnogorski knez in poznejši kralj Nikita I. Milena je slovela kot ena najlepših žen v vsej Evropi. Rodila je desetero otrok. Najstarejšo hčerko Zorko je poročil naš pokojni kralj Peter I. Druga hčerka, Stana, se je poročila z ruskim velikim knezem Nikolajem Nikolajevičem; tretja, Jelena, pa s sedanjim italijanskim kraljem. Izmed ostalih hčerk in sinov sta najbolj znana princa Danilo in Mirko. Med svetovno vojno je črnogorski kralj Nikita igral malo slavno vlogo. Izneveril se je svojim bratskim zaveznikom in Črno goro prepustil Avstriji. Storil je torej narodno izdajstvo. To se je bridko maščevalo nad njim. Črnogorska narodna skupščina ga je ob prevratu odstavila s prestola. Odtlej je Nikita s svojo obitelji moral živeti v pregnanstvu v Franciji. Nikita je umrl leta 1921. Vdova Milena je izpočetka snovala različne načrte, da bi zopet pridobila črnogorski prestol. Ko pa se ji je vse izjalovilo, se je zadnje dni toliko pomirila, da se je mislila stalno naseliti v Beogradu. Vse je že bilo pripravljeno, da se priseli v Jugoslavijo. Medtem pa se je njeno zdravstveno stanje poslabšalo in je umrla.

* **Demantno mašo je preteklo sredo opravil monsignor Tomo Zupan na Okroglem pod Sv. Joštom.** To je pač redek jubilej! Č. g. Zupan je prvo mašo bral pred 60 leti. Kot duhovnik je najvzornije izpolnjeval svojo dolžnost. Bil je vedno delaven za narodovo prosveto in je bil vedno odličen član narodnoobrambnih društev. V politiko se ni nikdar izpostavljal, zato si je pridobil nemejen ugled med vsemi, ki ga poznajo. Njegovo življenje in delovanje naj bi služilo v vzgled vsem onim duhovnikom, ki menijo, da s političnim prerakanjem koristijo svoji časti. Čestitljivi starček Zupan je še vedno čil in zdrav. Njegovo ime je vpisano v zgodovino vsega slovenskega narodnega in prosvetnega napredka v poslednjem polstoletju. Bodi vzornemu duhovniku in jubilanu naklonjenih še obilo srečnih let!

* **Pomlad je tu ...** Lepe dni nam podarja mati narava. Topli solčni žarki probujajo zemljico ter kličejo in vabijo življenje na svežo. Tudi sveti Jožef, patron slovenski, se je lahko veselil solčnega godu. Hvala Bogu, si oddahne marsikdo, samo da je že enkrat

konec politične strasti — zdaj bomo obrnili sile v druge smeri. Veselo, živahno vrvenje se bo zopet razgibalo preko slovenskih njiv in poljan. Vzcvetele bodo loke in livade. V nedeljo bomo blagoslovili prvo brstje in teden dni nato praznujemo veliki praznik Vstajenja. Priroda se pomlaja, pomladimo tudi mi svoje moči in svoja srca!

* **Grobovi naših junakov na Češkoslovaškem.** Na Češkoslovaškem se nahaja 340 grobov, v katerih je pokopanih 14.746 Jugoslovancev, ki so bili mučeniki za našo narodno svobodo. Večina med temi je srbskih ujetnikov in pa osumlencev, ki jih je avstrijska vlada zaprla v ječe in taborišča, kjer so umirali od pomanjkanja in jetike. Ti grobovi v bratski češkoslovaški zemlji so strašna obtožba proti bivšemu črnožoltemu habsburškemu trinoštvu.

* **Prostovoljni prispevki za prevoz v Judenburgu ustreljenih vojakov 17. p. p.** Odbor za prenos leta 1918. zaradi upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. p. p. je odposlal na zanesljive osebe posebne nabiralne pole za nabiranje prostovoljnih prispevkov v kritje stroškov prevoza, izplačila podpor vdovam in sirotam ustreljenih vojakov ter v kritje stroškov postavitve spomenika v svetovni vojni padlim in umrlim vojakom Slovenije itd. V prepričanju, da se bo slovenski narod v veliki meri odzval prošnji za prostovoljne prispevke v namen, ki naj svedoči, da se narod hvaležno klanja spominu svojih padlih sinov, ki so darovali svoje mlado življenje za našo svobodo, se imenovani odbor v naprej zahvaljuje za mnogobrojni in častni odziv. Po možnosti bodo nabrani zneski objavljeni.

* **Povodenj v Srbiji.** Pretekli teden so reke v Srbiji visoko narastle in na široko poplavile pokrajino. Ponekod je voda dosegla višino treh metrov; nekatere vasi v kumanovskem, skopljskem in bregalniškem okraju so bile popolnoma pod vodo. Škoda, ki jo je povzročila povodenj, se ceni nad 20 milijonov kron.

* **Skrivnosten hodnik.** Blizu slavonske vasi Kamenica je pred dvema letoma deževje izdolbilo na planini globoko razpoko. Nedavno se je par vaščanov podalo vanjo. Po vrhah so se spustili 10 metrov globoko, tam pa so zadeli na stopnice, ki vodijo dalje v podzemski hodnik v globino kakih 60 m. Zrak pa je v jami tako težak, da ga pljuča ne prenesejo. Mnogo pa se ugiblje, kake skrivnosti se neki skrivajo v tem hodniku. Vaščani so prepričani, da se v planini nahaja skrivnosten grad, kjer bi se gotovo dali najti kaki skriti zakladi. Vsekakor bi bilo treba ta podzemski hodnik komisijsko preiskati, ker je najbrž zgodovinske važnosti. Domneva se, da so se davni pradedi v tej planini skrivali pred Turki.

* **Aeroplani si bomo naročili.** Kakor se čuje iz Beograda, namerava država zgraditi lastno tvornico za letala. Prejela je že več gradbenih ponudb in načrtov. To bo še veselo v Jugoslaviji; aeroplani si bomo naročili, saj menda ne bodo predragi. Zakaj bi si pa mi ne privoščili take zabave kakor n. pr. Amerikanci, ki letala kupujejo že svojim otrokom za igrače. Pripomniti pa moramo, da imamo precej izvežbanih letalcev.

* **Pozor pred kačami!** Letošnje leto bomo najbrž imeli mnogo kač. Ljubljanski izletniki pravijo, da jih precej srečujejo na svojih izletih. Zgodil se je tudi slučaj, da je nekega Ljubljancana na Sv. Katarini pičil

gad. Bodite torej previdni in zatirajte gadjo zalego!

* **Nova podivjanost klerikalca Žebota.** Klerikalni razsajač Žebot je preteklo nedelje zvečer zopet pokazal svojo pretepaško zmožnost. Po končanih volitvah se je pred Cirkulno tiskarno v Mariboru zbirala gruča ljudi in čitala poročila o izidu volitev. Naenkrat prihrumi iz tiskarne Žebot in ko opazi med skupino tudi nekega naprednega mladeniča, se zakadi vanj in ga začne pestiti tolči po glavi in brcati z nogo. Napadeni mladenič je bolehen in se podivjanemu Žebotu ni mogel ubraniti. Začel je bežati, Žebot pa za njim. Šele na Glavnem trgu je priskočil stražnik, ki pa tudi ni mogel ubraniti mladeniča. Šele ko so prihiteli drugi ljudje in ustavili Žebota, je fant odhitel. Žebot pa je kričal, da bo fanta ustrelil. Zakaj policija Žebota ni aretirala? Ali je njemu kar na lepem dovoljeno pretepati slabotne ljudi in groziti z revolverjem? S takim prostaškim činom je pretepač Žebot začel svoje novo narodno poslanstvo. Če imajo klerikalci še več takih ljudskih zastopnikov, potem se nam obeta krasno divjaško življenje v avtonomiji. Žebot pa naj bo vseeno prepričan, da tudi on še pride na svoj obračun!

* **Mlad zločinec.** Devetnajstletni mladenič Mihael Dolganoč iz Svetilke na Štajerskem ima navzlic mladostni dobi že precej temne preteklost, a še mračnejšo bodočnost. Slepnil je že, izmikal, pretepal se in končno preteklem tednu prišel pred celjsko porotno sodišče zaradi umora. Mihael Dolganoč je namreč kot divji lovec sklenil maščevati se nad Windischgrätzovim gozdarjem Lovrencem Severjem, ki mu je enkrat v gozdu odvzel puško. Dolganoč je v družbi dveh svojih tovarišev dvakrat prežal na izbrano žrtev, toda Severju se je obakrat posrečilo izogniti se svojim zasledovalcem. Nekega dne pa se vendar našli Severja v gozdu z razbito lovanjo in prerezanim vratom. Takoj so aretirali Mihaela Dolganoča. Ta je pred celjsko poroto sicer na vse kriplje tajil svojo krivdo, toda vsled jasnih dokazov ga je sodišče obsodilo na osem let ječe.

* **Ubijalka svojega moža.** Rudar Anton Verlinšek v Šmartnem je živel s svojo ženo Nežo v zakonu, da se Bogu smili. Oba dela mržna, oba poželjava za kapljico, oba prepirča. Klatila sta se ckrog po svetu, v nobeni službi nista ostala 14 dni. Kadar pa jima je najslabša predla, sta se sporekila in stepla. Zena Nežka pa se je končno le navešila svojega možiča in «zakonske sreče». Pcdala se je k svoji materi, ki ima malo kap žico v Tuhinju. Toda že naslednji dan je prišel zapuščen mož za njo. Začela sta se prepirati, Neža pa je naglo pograbila poiieno in teko obdelala svojega soproga, da je čez uro umrl vsled otrpljenja možgan. Pred ljubljansko poroto je Neža skesano priznala svoje dejanje, nakar je bila z uporabo izredne milosti obsojena na štiri leta težke ječe.

* **Drzen roparski napad na vlak.** Preteklo nedeljo ponoči je bil v Podsušaku pri Zagrebu izvršen drzen roparski napad na tovorni vlak. Oborožena tolpa napadalcev je izrabila priliko, ko je vlak stal pri signalnem znamenju. Ustrelili so izprevodnika in enega zavirača krvavo pretepli. Škoda, ki so jo roparji izvršili na naglo roko, ni preobsežna. Brezdvomno bodo napadalci kmalu v rokah pravice.

* **Sedemnajstletni morilec.** V Vranovem v Srbiji je mladenič Radoslav Ivanović s se

kiro ubil svojega starega očeta. Preklal mu je glavo. Pred sodiščem je izjavil, da ga je ta zločinu nagovorila mati. Zdaj oba čakata na težko kazen.

* **Smrtna obsodba pred celjsko poroto.** Franc Stergar, posestnik v Slogonskem pri Brežicah, je v novembru lanskega leta zadel svojo mater in jo vrgel v domači vodnjak, kjer mu ni hotela izročiti posestva. Zaradi tega vnebovpijočega zločina se je moral zagovarjati že pri lanskem porotnem zasedanju, toda kljub jasnemu dokazom ga je porotno sodišče oprustilo in pustilo na svobodo. I. Državni pravdnik je vložil priziv. Sodba je bila razveljavljena in Stergarja so zopet zaprli. Pri ponovni porotni obravnavi, ki se je vršila prejšnjo soboto, je bil Stergar obsojen v smrti na vešalih.

Iz raznih krajev

* V Št. Vidu pri Ljubljani sta se znašla čudna zaljubljenca. Matevž Nerač, ki ima že nad pet križev na hrbtu, je ljubimkaval z omoženo Terezijo Zupančičovo s Prištave pri Litiji. In sta se domenila, da si poiščeta novo bivališče svojega izvoljenstva. V tisto svrhu sta se tudi primerno preskrbela: Nerač je pobral svoji ženi 35.000, Zupančičeva pa svojemu možu 12.000 kron. Nato sta jo popihala in doslej še ni razodeto, kje sta našla novo gnezdo.

* V Dobrovi sta dva šolarčka poizkušala svojo moč in se začela mečati. Kakor mlada ppetelinčka sta se rivala sem in tja, končno pa je le eden omahnil in si zlomil desno roko.

* V Britofu pri Kranju je izbruhnil požar na Zabretovi žagi, ki je mahoma pogorela do tal. Ogenj pa je uničil tudi bližnje gosposkarsko poslopje z vsem skladiščem sena, opeke in traverz. Škoda znaša nad dva milijona kron. Sumi se, da je požar povzročila zločinska roka.

* V Litiji so na zadnjem sejmu žepni tatovi bili pridno na delu. Pobrali so raznim ženskam zneske od 88 do 7000 kron. Bodite torej na sejmih previdni in se ne podajajte v gnečo. Sumi se, da se po Sloveniji klati družba organiziranih tatov, ki pridno obiskujejo sejme. Zatorej, pazite!

* Na Gori pri Kamniku je posestnikov esin Martin Cesar kopal vodnjak. Pri razstreljevanju kamna pa mu je dinamična patrona prenežno eksplodirala in Cesarju odtrgala desno roko.

* V Zavodni so tatovi zlezli v klet posestnika Antona Kuharja in odnesli precej vina, jabolk, posode in nekaj zavojev — šnočevca! Strašno čudne potrebe in poželjenja imajo tatovi...

* V Škofji Loki se vrši v nedeljo 25. t. m. točno ob 17. uri v dvorani Sokolskega doma koncert Glasbene Matice iz Ljubljane. Zanimanje za koncert je splošno. Vstopnice se dlobo v predprodaji v trgovini g. Potočnika. Med izvajanjem vstop ne bo dovoljen.

* Iz Bučke. Podpisanemu očita, da je povzročitelj dopisov o upravitelju g. Kopitarju v «Domovini». (Potrjujemo, da podpisani ni poslal omenjenih dopisov. Op. ur.) Kakor me bo tega še dolžil, ga bom zasledoval sodnijskim potom. — Ivan Švajgar.

* V Gorjušah pri Bohinju so neznani tatovi ukradli posestniku Francu Bajdetu 759 dolarjev in večjo množino svinjine.

* V Leskovcu je Marija Judeževa pred meseci porodila zdravega fantiča, ki ga pa niti položila v zibelko, temveč ga je nesla v gozd in ga pokrila z listjem. Zaradi hudega mraza je otroček umrl in gospodar obto-

ženke je drugo jutro našel njegovo truplo. Zaradi tega brezvestnega čina ja bila mlada nezakonska mati pred ljubljansko poroto obsojena na devet mesecev ječe.

* V Bukovcah je Jože Zupančič hodil k svojemu dekletu v vas. Lepega večera pa so ga pričakali trije zavistni fantje in ga hoteli strahovati. Zupančič pa se jih ni kar zlepa ustrašil, temveč je potegnil samokres in s strelom težko ranil enega napadača. Pred ljubljansko poroto je bil Zupančič oproščen obtožbe, prisolili so mu pa tri dni zaradi nedovoljene nošnje orožja.

* V Spodnji Hudinji pri Celju so neznani tatovi ponoči razkopali steno in vdrli v shrambo posestnika Planinška. Odneshi so meso od petih svinj in drugih prigrizkov v skupni vrednosti 76.000 kron. Planinček je tem težje prizadet, ker ukradena svinjina ni bila vsa njegova last.

Zanimivosti

RAZSODBA TURŠKEGA SODNIKA.

V nekem celu v Bosni je živel za časa stare Avstrije, še pred balkansko vojno, precej premožen kmet Jovan s svojo ženo in edinim sinom Jurijem. Družina je bila katoliške vere. Zivotalili so vsi skupaj po starih običajih in po starih nerodnostih, le sin Juri, ki je bil malo pogledat v svet, je kazal nekoliko zmela za to, da bi se to ali ono napravilo po novem.

Oče in mati sta vidoma starela, zato sta vedno silila sina, naj si poišče nevesto. Juri je bil sicer že tudi 30 let star, toda z ženitvijo se še ni mogel sprijazniti. Vedno se je izgovarjal: «Kam naj popeljem nevesto, ko hiša nima prostora niti za nas?» Hiša je obstajala namreč le iz ene sobe in kuhinje. V sobi sta spala oče in mati, a sin večinoma na krmi, včasih pa tudi v kuhinji.

Ko je oče le silil sina vedno k ženitvi, je sin predlagal, naj se hiši prizida eno nadstropje. Po dolgem obotavljanju je oče vendarle ugodil sinu in dal prizidati nadstropje.

Sin si je kmalu nato izbral nevesto in se oženil.

Ko je mlada žena uredila za sebe in za mladega moža stanovanje v prvem nadstropju, je poklicala starega očeta, naj pride pogledat, kako je vse lepo uredila. Oče si je ogledal in silno mu je ugajalo. Kratko nato je izjavil sinu, da se bo vselil v prvo nadstropje, sin z ženo pa da naj gre v pritličje. Sin se je temu protivil. Končno sta se stari in mladi dogovorila, da gresta pred sodnika, ki naj odloči.

Da bi se to hitreje izvršilo, je stari predlagal, da gresta kar k turškemu sodniku, ki se je nahajal nedaleč proč. Dotično selo je bilo namreč blizu takratne turške meje.

Pred turškim sodnikom sta obadva razložila svoje težave. Stari je ponudil sodniku še tobaka, med katerim se je nahajal lepo skrit bankovec. Turški sodnik je takoj vedel, kako bo treba razsoditi. Prižgal si je cigareto in poklical sina:

«Juri, ti si kristjan!»

«Sem.»

«Pokrižaj se torej,» je nadaljeval modri sodnik.

«V imenu očeta, sina...»

«Zadosti! Vidiš, Juri, oče je zgoraj, a sin spodaj,» je odločil sodnik in pri tem je ostalo. Tako je moral sin v pritličje. Sicer pa oče in mati nista več dolgo živela in po njuni smrti sta šla mlada zopet v prvo nadstropje.

O ŽIVLJENJU LABUDOV.

V vseh časih in pri vseh narodih je imel labud, ki je po svoji veličastnosti in lepoti znana ptica, svojo posebno veljavo. Grška pravljica pripoveduje, da je boginja pravične kazni Nemesis bežala pred poglavarjem vseh bogov Cevsom v podobi labuda. Neka druga grška pravljica ve povedati, da se je oče vseh bogov in ljudi Cevs zaljubil v Ledo, ideal ženske lepote, ter se ji približal v podobi labuda. Labud igra veliko vlogo tudi v pravljicah drugih narodov.

Evropski labudi živijo na severu. Pri nas jih vidimo — divje namreč — le izjemoma in še takrat se oglašijo pri nas le mimogrede. Vendar se vidijo udomačeni in poludomačeni labudi po večjih ribnikih v mestnih vrtovih ali na privatnih posestvih.

Najlepši med tremi vrstami labudov je nemi ali grbasti labud, ki pluje dostojanstveno, mirno in tiho po vodni površini. Ta labud se nikdar ne oglasi. Le kadar je zelo razdražen, nalahno sikne. Popolnoma drugače se obnaša njegov bratranec labud pevec. Ta ima močan, kovinskočist glas, ki se ga tudi čisto posluša. Vendar so njegovi kriki zelo kratki, sedaj višji sedaj nižji. Kadar letijo labudi pevci po zraku, se ti jasni kriki pomešajo s šumenjem mogočnih perot, kar se čuje zelo čudno in človeku se zdi, kakor da sliši sedaj glasove trobente sedaj zvoke harfe ali zvonjenje zvonov. Islandci pravijo, da so ti čudni glasovi labuda pevca podobni včasih plakanju goslinih glasov včasih jasnim zvokom pozavn. Tretja, to je zadnja vrsta labudje družine, je pritlikavi labud, ki je labudu pevcu precej podoben, le mnogo manjši je od njega.

Kadar zamrznejo skandinavska jezera in pritisne huda zima z ogromnimi snežnimi meteži, zaradi katerih ne morejo živati v naravi do živil, priletijo s severa nemi labudi globoko v Nemčijo, na Donavo in alpska jezera, k nam v naše kraje pa menda le slučajno. Labud pevec zapusti pozimi Severno Rusijo in se preseli k južnoruskim izlivom večotkov, h Kaspiškemu in Črnemu morju. Od tu zaide tudi k izlivu Donave in daleč v Madžarsko in celo v severne dele naše države. Posamezni labudje pevci ostanejo včasih še spomladi na vodnih površinah naše madžarske planote.

Kadar mine zima, se labudje vrnejo nazaj v svoje severne domačije. Zlasti nememu labudu se hudo mudi v samotni in monotoni severnoevropskega jezerskega ozemlja.

Ženski kotilek

CVETLIČNE OBLEKE IN DRUGE MODNE STVARI.

Ženske si izmišljajo vedno kaj novega v svoji modi. Največ in najmerodajnejše modne novosti pridejo iz Pariza. Kakor so predianskim pariške modne kraljice poznale le kratka in še prekratka krila, tako sedaj že eno leto postajajo krila vedno daljša in že predolga. Prej prekratka krila, sedaj predolga — pravi znak, da hoče Parižanka vedno kaj posebnega.

Proti modi predolgih kril pa se po svetu, zlasti v Angliji in Ameriki, pojavlja hud odpor, in sicer s strani zdravnikov. Ti opravijo čeno dokazujejo, da so predolga krila za žensko zelo nezdrava. Dolga krila pobirajo po cesti in drugod prah, ki vsebuje mnogo kali bolezni. Na drugi strani pa dolga krila povzročajo, da se zlasti zaniknice zanemar-

jajo pod noge, češ, saj se ne vidi. Take ženske nosijo rade umazane nogavice, kar je tudi zdravju škodljivo. Zdravniki se bojijo nadalje, da bodo dolga krila prinesla zopet kratke nogavice, ki povzročajo pogosta prehlajenja, dočim dolge nogavice zadržujejo toploto enakomerno po nogah.

Sicer pa moda dolgih kril ne najde po svetu prelučnega odmeva, tako tudi pri nas ne, čeprav se ženski svet drugače rad pokori pariškim novostim, včasih tudi norostim. Ta sedanjí odpor je prav na mestu. Vedno je najboljša srednja pot.

Kot največjo letošnja modno novost beže časopisje pomladno cvetlično obleko, to se pravi: pomladne obleke bodo iz blaga, ki bo poslikano z vsakovrstnimi cvetlicami. Drugače bodo te obleke precej enostavne. Rokavi bodo dolgi. Nosili se bodo le bogato okrašeni pasovi. Taka moda se uveljavi seveda najprej v mestih, potem zleze počasi v trge in še počasneje na kmete. Po mestih se nam obeta torej na pomlad prav orijentalno pisano vrvenje.

Kako se uporabi napol zmrznjeni krompir. Napol zmrznjeni krompir, ki še ni popolnoma mehak, se položi v mrzlo vodo za en dan. Drugo jutro ga olupimo in odrežemo mehka mesta. Nato se tak krompir vloži zopet za nekaj ur v mrzlo vodo, ga nato zrežemo na kose in denemo v posodo s precej vročo mastjo. Posodo je treba skrbno pokriti in v tej posodi opeči krompir pri precej močnem ognju. Med tem časom je treba krompir često premešati. Ko je krompir napol opečen, vlijemo v posodo toliko vode, kolikor je potrebno za gosto krompirjevo juho. Tako se dokuha in ko je gotovo, dodamo jušine začimbe in če mogoče s seseklim petušjem.

Madeži od mleka in kave se očistijo, ako jih zmočimo z glicerinom, ki izje zamazano snov na obleki. Potem izmijemo obleko s čisto vodo. Glicerín je zato priporočljiv, ker ne načne niti.

Kako omehčamo staro trdo usnje. Stari čevlji ali druge usnjate stvari, ki so zaradi starosti postale trde in neokretne, omehčamo, ako jih temeljito pomažemo z ribjim oljem. Najbolje napravimo to s kako krpo, ki jo namakamo v ribje olje. Tudi stari lakasti čevlji se omehčajo s ribjim oljem. Samo moramo v tem primeru mazati z vato.

Resna ženitna ponudba.

Mlad izobražen in podjeten obrtnik, star 25 let, želi znanja s gospodinstvo ali mlado vdovo brez otrok, ki je tudi dobra gospodinja in ima primerno premoženje. Starost od 17 do 27 let.

Le resne ponudbe s sliko pod »Tiha sreča« na upravnistvo »Domovine«. Tajnost zanjame. 7

Ključavničarsko delavnico

ali vsaj primeren prostor zanjo
išče v najem samec.

Cenjene ponudbe pod »Hvaležnost« na upravo »Domovine«. 8

LEPOTA? MLADOSTNA SVEŽOST? Pri ljubljena zunanost? Vse to si lahko prihranite ter zabranite prerano ostarelost edino z racionalnim negovanjem svojega obraza, svojega telesa, svojih las in zob! Izrednega učinkovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obraza in kožo varu-

joča pomada (2 lončka z ovojem in poštnino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka z ovojem in poštnino 25 dinarjev), Elza-lilijino milo lepote (4 kosi z ovojem in poštnino 35 di-

narjev) in drugi Elza-preparati, kakor Elza-cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda itd. Naslov: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Imaš li solnène poge, zajedavce, nabore, ogreš?

Uporabljal Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljal Elza obrazno pomado!

Ali se ti roke in obraz obutajivi v zimi in vetru?

Uporabljal Elza lilijno mlečno milo!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poizkusi pravi Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

To je ono pravo!

Išči v vseh poslovnica samo prave Elza preparate od lekarnarja Fellerja. Ako naročiš naravnost, tako stane z zavojnico in poštnino, če denar naprej ali po povzetju: 2 velika porcelanasta lončka Elza obrazne pomade 25 Din; 2 velika porcelanasta lončka Elza pomade za rast las 25 Din; 4 velike kose Elza lilijnega mlečnega mila 35 Din.

Različno: Lilijno mleko 6 Din; orkoma 3 Din; najfiniši Hega-Puder dria. Kluger a v velikih originalnih skatlah 15 Din; najfiniši zobni prašek »Hega« v patent-dozah 10 Din; puder za dame v vrečkah 2 Din; zobni prašek v skatlah 3 Din; v vrečkah po 2 Din; sačet (dšava) za perilo 3 Din; šampon za lase 2 Din; rumenilo za obraz, 12 pi mov 12 Din; najfinišje papiere od 15 Din dalje; cvet za lase 20 Din; Elza-katranovo milo 5 Din. Za različne predmete se zavojnica in poštnina posebe računata.

Na vse gornje cene se računa še 5% doplata. Naročilna pisma nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Bremen – New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi.

Mitre in varne ladje.

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte podobna pojasnila in brodar. list št. 285.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske Zadrugo

SHVANSKI BANKA UHREB

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 24

Delniška glavnica in rezerva Din 50.000.000—

Višje čez Din 125.000.000—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n.S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilacije: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.